**MUISTIO YMPÄRISTÖVALIOKUNNALLE**

**Asia: Komission tiedonanto ja vaikutustenarviointi liittyen EU:n 2030 ilmastotavoitteen korottamiseen (2030 Climate Target Plan)**

Valtioneuvosto on aikaisemmin laatinut selvityksen (E 100/2018 vp) EU:n strateginen pitkän aikavälin visio vauraasta, modernista, kilpailukykyisestä ja ilmastoneutraalista taloudesta. Suomen EU-ilmastovaikuttamista on käsitelty E-kirjeessä (E120/2018 vp), EU:n sopeutumisstrategiaa perusmuistiossa (MMM2019-00019), Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa E-kirjeessä (E 61/2019 vp) ja eurooppalaista ilmastolakia U-kirjeessä (U 11/2020 vp)

Nyt käsiteltävänä olevaan kirjeeseen E 118/2020 vp liittyen, maa- ja metsätalousministeriö pitää tärkeänä kunnianhimoisen ja tieteeseen pohjautuvan ilmastopolitiikan tukemista. Ministeriö pitää hyvänä, että tarkemmat kannat laaditaan aloitekohtaisesti sekä painottaa, että vaikuttamistyötä työtä tulee tehdä aktiivisesti ja etupainotteisesti ennen kuin komissio antaa lakiehdotuksensa kesällä 2021. Ministeriö yhtyy pääosin esitettyihin näkemyksiin ja nostaa esille erityisesti seuraavia näkökohtia suomalaisen ja eurooppalaisen ilmastopolitiikan näkökulmasta:

**Ministeriö tukee valtioneuvoston kantaa laillisesti sitovan kasvihuonekaasupäästötavoitteen nostosta vuodelle 2030.** Ministeriö painottaa, että vuodelle 2030 ehdotettu 55% tavoite tulee ensisijaisesti saavuttaa päästövähennyksillä kaikilla sektoreilla. Ministeriö katsoo, että nielujen tulee toimia joustoina ja niiden roolia tavoitteen saavuttamisessa tulee vielä selkeyttää komission ehdotuksen nykymuotoilusta. Ministeriö ei tue mahdollisten päästövähennystavoitteiden asettamista LULUCF-sektorille.

**Ministeriö huomauttaa, että päästövähennystavoitteen noston lisäksi, komission kommunikaatio avaa tarkoituksella laajemman keskustelun eurooppalaisen ilmastopolitiikan arkkitehtuurista.** Ministeriö katsoo, että huolimatta nopeasta valmisteluaikataulusta, Suomella tulee olla kykyä osallistua aktiivisesti ja rakentavasti tähän keskusteluun. Ministeriö huomauttaa, että eurooppalaisen politiikan rakenteet ovat olennaisia myös Suomen oman 2035 ilmastoneutraalisuus-tavoitteen saavuttamisen kannalta.

**Ministeriö tukee tarkastelua päästökaupan laajentamiseksi ja pitää hyvänä, että päästökauppaa ollaan vahvistamassa ensisijaisena päästöjenvähentämisen työkaluna.** Ministeriö huomauttaa kuitenkin, että mahdollisten toimien tulee olla hyvin pohjustettuja ja perusteltuja kaikilla eri sektoreilla.

**Ministeriö suhtautuu myös positiivisesti taakanjakosektorin roolin pienentämiseen ja on kiinnostunut selvittämään mahdollisen AFOLU-sektorin muodostamisen yksityiskohtia.** AFOLU-sektorin luominen tarkoittaisi maataloussektorin (metaani- ja dityppioksidipäästöt tuotantoeläimistä, lannasta ja maaperästä sekä hiilidioksidipäästöt kalkituksesta) päästöjen siirtämistä taakanjakosektorilta LULUCF-sektorille, mikä ministeriön

mielestä voisi selkeyttää nykytilannetta. Ministeriö kuitenkin painottaa, että tämä ei saisi johtaa erillisten tavoitteiden asettamiseen maankäyttösektorille tai siihen, että Suomen kansalliset suuret nielut hyödyttäisivät eurooppalaisen taakanjaon nimissä muita maita.

**Ministeriö haluaa nostaa esille, että** tarkasteltaessa maatalouden roolia ja toimia EU:n ilmastokehyksessä on otettava huomioon Pariisin sopimuksen kirjaus, jonka mukaan **kykyä sopeutua ilmastonmuutoksen haitallisiin vaikutuksiin tulee parantaa ja ilmastokestävyyttä ja alhaisen kasvihuonekaasupäästöjen kehitystä tulee edistää tavalla, joka ei vaaranna ruokaturvaa.** Vastaavanlainen kirjaus on myös Suomen ilmastolaissa.

**LULUCF-sektorin osalta, ministeriö katsoo, että siirtyminen kohti raportoituihin päästöihin ja poistumiin pohjautuvaa mallia on positiivinen kehityssuunta.** Ministeriö muistuttaa, että tämänhetkinen vertailutasolaskentaan pohjautuva LULUCF-sektorin tarkastelutapa on Suomelle erittäin ongelmallinen, sillä se ei huomioi Suomen huomattavia raportoituja aitoja hiilinieluja. Ministeriö katsoo, että tulevaisuudessa LULUCF-tarkastelua tulee kehittää asteittain jotta:

1) Vältetään tilanne jossa Suomen mittavat hiilinielut muodostaisivat mahdollisesti laskennallisen päästön.

2) Edetään YK:lle raportoituihin lukuihin pohjautuvan mallin suuntaan, joka huomioisi paremmin Suomen todelliset raportoidut hiilinielut.

3) Viimeistään vuoteen 2035 mennessä Suomen metsien raportoidut hiilinielut otetaan täysimääräisesti huomioon.

Ministeriö tahtoo selvittää tarkemmin mitä komissio tarkoittaa nielujen osalta ehdottamallaan netto-mallilla. **Ministeriö katsoo, että nieluja tulisi tarkastella mahdollisimman ajantasaisesti pohjautuen kasvihuonekaasuinventaarion raportoituihin lukuihin**, eikä niitä tulisi vertailla tulevaisuuden oletuksiin tai menneisiin tietoihin.

**Ministeriö korostaa, että lainsäädäntöä tulee tavoitteen noston yhteydessä avata vain niiltä osin, kun se on tarkoituksenmukaista.** Esimerkkinä tästä ministeriö nostaa esille biomassan kestävyyskriteerit uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä annetun direktiivin alla. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 30.6.2021, joten kestävyyskriteereiden toimeenpano jäsenvaltioissa on vasta alkamassa. Ministeriö toteaa, että samalla kun toteutetaan siirtymää kohti hiilineutraalia yhteiskuntaa, tulee toimijoille taata mahdollisimman vakaa ja ennustettavissa oleva toimintaympäristö. Ministeriö katsoo myös, että harkittaessa uutta sääntelyä tulee ottaa huomioon paitsi toimien kustannustehokkuus, niin myös se, että harkitut toimet eivät aiheuta lisää hallinnollista taakkaa.